

Comunitat Autònoma / Departament / Estat	COMUNITAT VALENCIANA
Municipi	L'ALCÚDIA
Edifici	Parròquia de Sant Andreu Apòstol
Direcció	
Coordenades	39.195689 -0.506244
Protecció	<p>Bé: Església Parroquial de Sant Andreu Apòstol Comunitat Autònoma: Comunitat Valenciana Província: València Municipi: L'Alcúdia Categoria: Monument Codi: (R. I.) 46.20.019-001 Registre: (R. I.) REGISTRE BIC IMMOBLES: Codi definitiu Data d'incoació: 6-10-2006 Data de Declaració: 17-10-2006 Data Butlletí Incoació: 6-10-2006 Data Butlletí Declaració: 27-12-2006 Disposició: DECRET</p> <p>En conseqüència les intervencions en les campanes han de ser explícitament autoritzades per la Direcció General de Cultura adjuntant el projecte dels treballs a realitzar.</p>
Descripció	<p>El campanar es troba ubicat a un lateral de la façana principal del temple parroquial. És de planta quadrada i té un primer tram de sillars, tallats amb pedra de la cantera de "La Mola" de Carlet, continuant la resta de la construcció amb rajola (a excepció d'alguns elements ornamentals). Es troba inclinada des de la seua construcció cap a l'església. Compta el primer cos amb tres trams iguals: les cares exteriors dividides en quatre rectangles, mentre que els trams es separen per mitjà d'unes motlures. Al darrer tram trobem l'esfera del rellotge. El segon cos és el de les campanes. Compta amb quatre finestres (una per cada lateral), que a l'exterior estan emmarcades per pilastres toscanes, situades sobre un basament. Tant el primer cos com el segon disposen d'una ampla cornisa amb elements decoratius de pedra treballada. El tercer cos té dos trams també de planta quadrada. El terrat està delimitat per una balustrada amb pinacles als angles i al centre. Els dos trams disposen d'una finestra per cada cara i a més, al primer tram hi ha uns arcs en diagonal rematats per pinacles. El segon tram disposa d'uns aletons, igualment rematats per pinacles. La torre està rematada per un cupulí amb teules de color blau i blanc, a més té un pinacle central que serveix de base per a la veleta i la imatge de Sant Andreu.</p> <p>A l'interior del campanar trobem les marques de les bigues de fusta que serviren per als andamis de la construcció. Una escala "a la castellana", es a dir, que recorre el perímetre interior de la torre permet pujar fins la caseta del rellotge. En aquest habitacle està la maquinària. Des d'aquest punt es fa més estreta l'escala fins accedir a la Sala de les Campanes. En un dels angles trobem una escala de caragol que permet pujar fins al tercer cos.</p>

Campanes	<p>L'antic temple parroquial ja comptava amb campanes, que deuriem ser unes dos o tres. Aquestes van ser pujades a la torre nova, no obstant desconeixem l'evolució històrica del conjunt. En 1928 els Hermanos ROSES de València van fondre dos campanes horàries ubicades al remat i que serien sufragades per l'ajuntament, encarregat del rellotge. Durant la Guerra Civil les campanes, menys les del rellotge, van ser llançades des de dalt de la torre fins la plaça, trencant-se una de elles. En aquest acte van estar presents les filles del president del govern Francisco Largo Caballero, que vivien a l'Alcúdia. Les campanes van restar un any a la plaça fins que van desaparèixer. També van cridar un "home-mosca del circ que va pujar fins al remat per serrar el cap de Sant Andreu i la gran creu.</p> <p>Acabada la Guerra es va desplaçar una comissió delegada de la parròquia a València per tal de buscar-les ja que coneixien la conservació de moltes a alguns magatzems de la ciutat. Com no va ser possible el rector D. José García va escriure al arquebisbat per sol·licitar la benedicció de campanes que apareixien als Boletins de l'Arquebisbat en juliol i agost de 1939. De nou el 22 de juliol de 1940 va repetir aquesta operació amb altres dos, també recuperades i que són les denominades Cor de Jesús i Sants Josep i Maria Magdalena. Aquesta última és significatiu que van afegir les inscripcions en radial amb motiu de la seua nova ubicació. D'aquestes sols es conserven les dos últimes a les que es va sumar un altra campana. Aquesta és el cas més singular, ja que les anteriors eren molt menudes, mentre que la última rondava les dos tones. Desconeixem la procedència de la mateixa, fosa en 1577 i que per el seu pes la torre d'origen deuria ser igualment important.</p> <p>En 1975 els tècnics de la casa MANCLÚS de València, cridats per el rector van proposar la seua refosa per aconseguir un conjunt més harmònic. El 16 de gener la campana va ser despenjada per refondre-la i donà lloc a les denominades Sant Andreu i Mare de Déu del Oretó. Aquestes junt a les altres dos van ser mecanitzades. La benedicció va tindre lloc al Jardinet, junt al campanar i va ser realitzada per el rector D. Vicente Aranda. Els senyors Clemente Porta i Chover García van estrenar el toc automàtic.</p> <p>Amb motiu de les obres de restauració de la torre es va iniciar també la del conjunt de campanes. Abans de baixar-les els tècnics d'ELECTRORECAMP S.L. van proposar al rector un estudi del conjunt per tal de millorar les seues qualitats. Aquest estudi es va portar a terme per Francesc LLOP i ÀLVARO que va recomanar ampliar el conjunt amb dos campanes, una de les quals seria la nova campana gran. Des de la parròquia es va buscar l'ajuda de la Caixa Rural de l'Alcúdia que va acceptar sufragar la fosa de les campanes, que es van denominar Sant Vicent i Mare de Déu del Oretó. Les campanes restaurades van ser beneïdes a la plaça el dia 9 de juliol pel rector D. Francisco José Tomás en presència de autoritats locals i autonòmiques i pujades poc després a la torre.</p>
Fotos	40
Tocs actuals de campanes	Els tocs es divideixen en horaris i litúrgics. Els primers estan a càrrec de les dos campanes horàries del remat, una per als quarts i la segona per les hores, que toca amb repetició. Per un altra banda la més menuda de les campanes de la Sala volteja a diari després de l'àngelus. Per als tocs litúrgics s'utilitzen les altres campanes, realitzant diversos repics i vols.
Conservació, manteniment	La torre es troba en un bon estat de conservació, producte de la restauració efectuada, sols compta amb el problema dels excrements de colom que omplien algunes de les finestres que il·luminen l'escala i alguns racons del campanar. Les sis campanes del segon cos compten totes elles amb truges de fusta de perfil tradicional valencià i estan mecanitzades amb motors d'impulsos. Les cinc que es troben ubicades al es finestres disposen d'electromall monofàsic. Totes les campanes disposen de batall lligat i reforçat amb cable de seguret.

Propostes	
Autors de la documentació	ALEPUZ CHELET, Joan
Data	15-02-2014

Campanes desaparegudes

Localització	Campana	Fonedor	Any fosa	Diàmetre (en cm)	Pes
	La mitjana (desapareguda)	ROSES, JAIME	1854		
	La tercera (desapareguda)	ROSES, JAIME	1869		
	La tercera (perduda)	ROSES, HIJOS DE L. (ALBAIDA)	1915		
	La gran (refosa)		1550ca		

Campanes actuals

Localització	Campana	Fonedor	Any fosa	Diàmetre (en cm)	Pes
Remat del campanar	Andrea, dels Quarts (A)	ROSES, HERMANOS	1928	65	159
Remat del Campanar	Oreto, d'Hores (B)	ROSES, HERMANOS	1928	86	368
Sala de les Campanes	Cor de Jesús (1)		1910	47	60
Sala de les campanes	Sant Josep i la Magdalena (2)	ROSES, HERMANOS	1933	66	164
Sala de les Campanes	Sant Vicent Ferrer (3)	PORTILLA, ABEL (GAJANO)	2004	82	246
Sala de les Campanes	Sant Andreu (4)	MANCLÚS, SALVADOR	1975	94	578

Sala de les Campanes	Maria de l'Oreto (5)	MANCLÚS, SALVADOR	1975	120	1016
Sala de les Campanes	Mare de Déu de L'Oreto (6)	PORTILLA, ABEL (GAJANO)	2004	139	1790

Relotges

Relotge mecànic (1)	Existent Parat
Autor	CALATAYUD, Vicente
Data de construcció	1890
Descripció	<p>En 1780 la Junta de fàbrica del temple parroquial va acordar la col·locació del rellotge poc després de pujar les campanes. Aquest possiblement deixaria de funcionar en 1890, any en que l'Ajuntament va decidir encarregar una nova maquinària al rellotger Vicente CALATAYUD. D'aquesta actuació van deixar constància en una placa commemorativa ubicada en la mateixa sala del rellotge. Aquest va funcionar fins 1974 quan l'Ajuntament va decidir sufragar la seua mecanització per tal de evitar pujar a la torre a donar-li corda, traslladant el rellotge que estava a la casa consistorial. Per sort la maquinària situada al campanar no va ser desmuntada i encara es conserva.</p>

Información completa: [Parròquia de Sant Andreu Apòstol - L'ALCÚDIA \(COMUNITAT VALENCIANA\)](#)

PDF (28-06-2026)